

CZY PŁATNOŚCI ZA MOC TO WYSTARCZAJĄCE ZMIANY MECHANIZMÓW RYNKU ENERGII ELEKTRYCZNEJ?

Mirosław Duda
Agencja Rynku Energii S.A.

Konferencja Rynek Energii Elektrycznej 201`5
Kazimierz Dolny, 11 maja 2015 roku

- **WSTĘP**
- **MANKAMENTY RYNKU WG KOMISJI EUROPEJSKIEJ**
- **MANKAMENTY RYNKU, KTÓRYCH NIE DOSTRZEGA KOMISJA EUROPEJSKA**
- **JAKIE POWINNY NASTĄPIĆ ZMIANY?**
- **REFORMA RYNKU W POLSCE**
- **PROPOZYCJA WYRÓWNYWANIA SZANS NA RYNKU**
- **INNE POTRZEBNE ZMIANY**
- **PODSUMOWANIE**

WSTĘP

- Rynek tylko energii skonstruowany w oparciu o zasadę TPA nie gwarantuje wystarczających sygnałów dla inwestorów
- Istnieje potrzeba zmian mechanizmów rynku konkurencyjnego energii elektrycznej, aby w warunkach rynkowych zapewnić długofalowe bezpieczeństwo dostaw tego nośnika
- W Europie rozpoczęto wdrażanie rozmaitych form płatności za moc
- W Wielkiej Brytanii prace koncentrują się nad wprowadzeniem przede wszystkim rynku mocy i tzw. kontraktów różnicowych (CfD)
- Zasady wprowadzenia i stosowania CfD uznano jako pomoc publiczną i musiały w związku z tym być zaakceptowane przez Komisję Europejską.

MANKAMENTY RYNKU WG KOMISJI EUROPEJSKIEJ

- **brak skutecznego rozdzielenia działalności sieciowej od działalności w zakresie dostaw (sprzedaży) energii;**
- **brak harmonizacji kompetencji narodowych organów regulacji energetyki;**
- **niedostateczna przejrzystość regulacji;**
- **brak zintegrowanego działania OSP;**
- **zbyt duża koncentracja siły rynkowej dostawców.**

MANKAMENTY RYNKU, KTÓRYCH NIE DOSTRZEGA KOMISJA EUROPEJSKA

- strukturalna wada rynku tylko energii utrudniająca podejmowanie ryzyka budowy kapitałochłonnych inwestycji wytwórczych;
- niekontrolowany rozwój źródeł odnawialnych, w tym niesterowalnych elektrowni wiatrowych i fotowoltaicznych, co wywołuje zbyt duży wzrost kosztów energii dla odbiorców finalnych, zniekształca strukturę rynku i powoduje zagrożenia stabilności działania systemu elektroenergetycznego;
- nakładanie wymagań głównie klimatycznych na państwa członkowskie przy jednoczesnym forsowaniu rynkowego podejścia do ich realizacji (ETS), co czyni całą strukturę rynku bardzo złożoną i nieprzewidywalną.

JAKIE POWINNY NASTĄPIĆ ZMIANY?

- Chodzi przede wszystkim o generowanie zachęt dla inwestorów do budowy potrzebnych lecz kapitałochłonnych obiektów a także stworzenia warunków, aby ich eksploatacja była opłacalna w warunkach rynkowych z uwzględnieniem ograniczeń systemowych.
- Współczesny rynek, w którym pojawiają się zagrożenia bezpieczeństwa dostaw, powinien łączyć funkcję stymulatora efektywności wytwarzania energii z funkcją stymulatora z natury kapitałochłonnych inwestycji, potrzebnych do zapewnienia bezpieczeństwa dostaw.
- To zagadnienie zostało na szczęście dostrzeżone również przez Komisję Europejską. Wyłom uczynił zaakceptowany przez Komisję wniosek Wielkiej Brytanii o zgodę na reformę rynku energii elektrycznej, przede wszystkim na wprowadzenie na rynek płatności za moc oferowaną w systemie i kontrakty różnicowe.

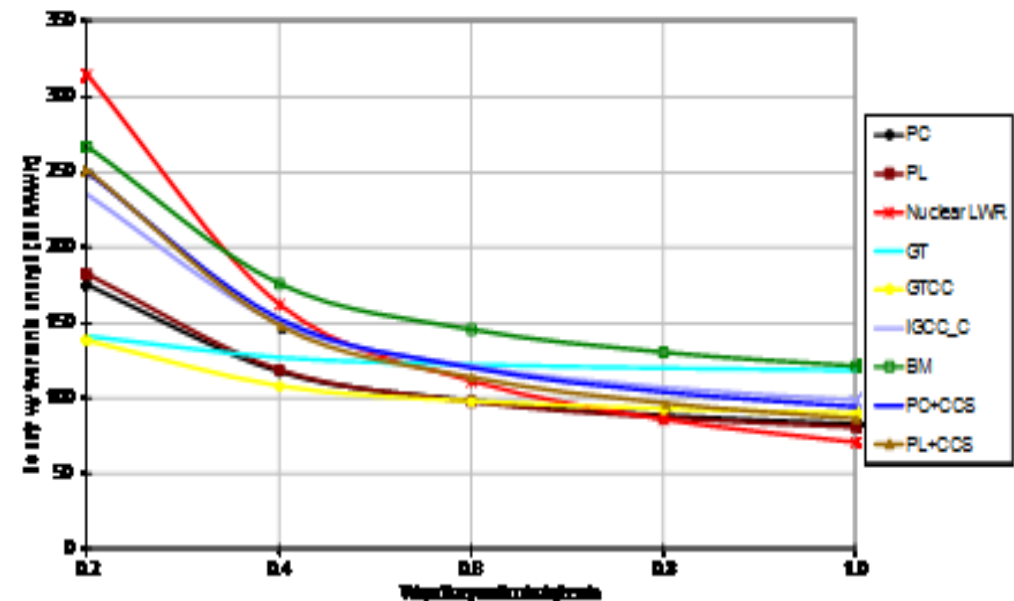
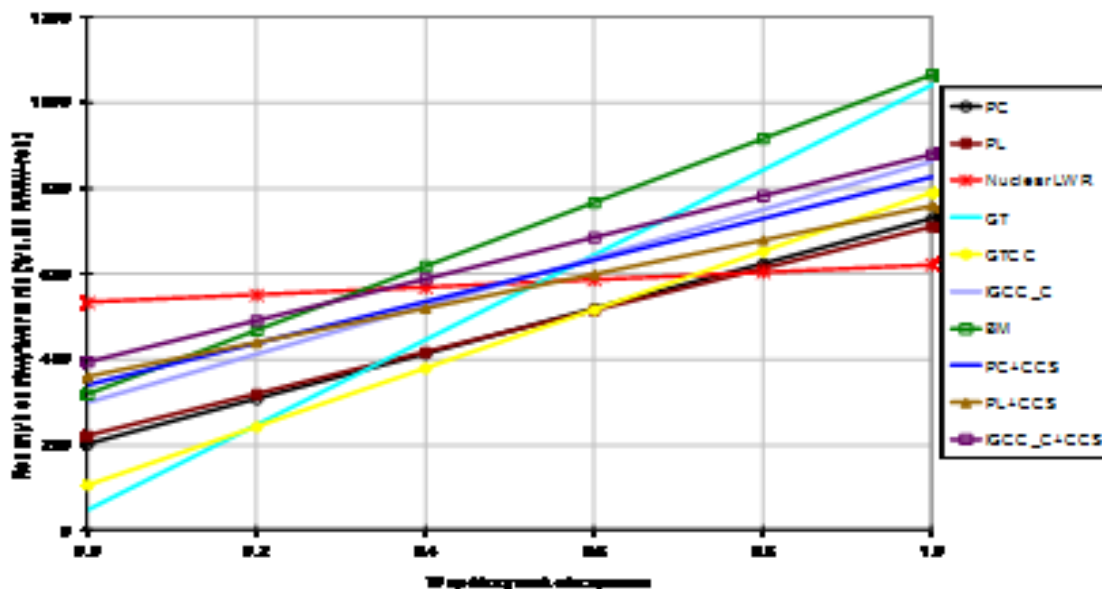
- W Polsce również rozpoczęto prace na niezbędną reformą rynku energii elektrycznej.
- Zamierza się wprowadzić scentralizowany rynek mocy i kontrakty różnicowe.
- Rynek mocy zapewnia zrównoważenie bilansu mocy w perspektywie średnioterminowej (operacyjnej) oraz zapewnia utrzymanie mocy rezerwujących elektrownie wiatrowe.
- Kontrakty różnicowe pozwalają na obniżenie ryzyka utraty konkurencyjności przede wszystkim jednostek wytwórczych o bardzo wysokich nakładach, ale produkujących energię po niskich kosztach operacyjnych i z małym oddziaływaniem na środowisko i klimat.

ISTOTA KONTRAKTÓW RÓŻNICOWYCH

PROPOZYCJA WYRÓWNYWANIA SZANS NA RYNKU

Zarówno kontrakty różnicowe w proponowanej wersji, jak i klasyczne kontrakty długoterminowe nie uwzględniają różnic w kosztach jednostkowych wynikających z różnego wykorzystania mocy poszczególnych źródeł w systemie ze względów ruchowych

W mechanizmie wyrównywania szans na rynku dla źródeł przychody ze sprzedaży energii na rynku powinny być korygowane współczynnikami zależnymi od struktury kosztów

INNE POTRZEBNE ZMIANY

- **Regulacja tempa rozwoju OZE - tempo inwestycji w zakresie OZE powinno być ściśle dostosowane do możliwości odbiorców, ograniczeń systemowych i zagrożeń potencjalnymi zniekształceniami struktury rynku**
- **Zmiana sposobu wdrażania polityki klimatycznej - radykalną poprawę w tym zakresie może przynieść tylko likwidacja ETS i ustalanie cen uprawnień do emisji CO₂ w wieloletniej perspektywie.**

PODSUMOWANIE (1)

- Dotychczasowe mechanizmy rynku tylko energii nie sprawdzają się, gdyż nie generują wystarczających zachęt do budowy źródeł systemowych i nie zapewniają utrzymania się na rynku źródeł z wysokim udziałem kosztów kapitałowych, zwłaszcza kiedy wzrasta udział źródeł dotowanych ze środków publicznych.
- Rynkową podaż inwestycji w zakresie źródeł wytwarzania mogą zapewnić płatności za moc oferowaną w systemie (rynek mocy), natomiast utrzymanie na rynku jednostek systemowych, które w dużym stopniu są narażone na utratę konkurencyjności w zmieniających się warunkach na rynku, może być zapewnione przez kontrakty różnicowe.
- Efektywność kontraktów różnicowych może być zwiększona przez wprowadzenie systemu wyrównywania szans dla jednostek o różnej strukturze kosztów wytwarzania przez współczynniki korygujące przychody z kontraktów różnicowych zależnie od wykorzystywania ich mocy w systemie powodowanego warunkami ruchowymi.

- **Stabilne działanie rynku i bezpieczeństwo dostaw energii wymaga wdrożenia regulacji tempa rozwoju OZE stosownie do możliwości absorpcji zwiększonych kosztów energii przez odbiorców finalnych oraz ograniczeń systemowych.**
- **Korzystne byłoby także zrezygnowanie z kosztownego a mało skutecznego systemu ETS na rzecz prostej i stabilnej regulacji cen uprawnień do emisji CO₂ przez komisję Europejską.**